

Mötesanteckningar samråd barnrätt

Mötesdatum: 2021-05-06
Tid: Klockan 13.00 – 16.00
Plats: Digitalt via Teams

Deltagande organisationer

Bris
Fryshuset
Maskrosbarn
Rädda barnen
Tjejjouren Väst

Särskilt inbjuden

We & Sports

Övriga deltagare

Lars Åke Carlsson, beredningen för mänskliga rättigheter
Linda Åshamre, beredningen för mänskliga rättigheter
Liselott Johansson, avdelning social hållbarhet, Västra Götalandsregionen
Agneta Eriksson, avdelning social hållbarhet, Västra götalandregionen (punkt 6)
Lars Paulsson, avdelning social hållbarhet, Västra Götalandsregionen (punkt 6)
Fredrik Carlson, avdelning social hållbarhet, Västra Götalandsregionen (punkt 7)

Dagordning	Ärende
1.	Incheckning/presentationsrunda Vi checkar in med några korta tankar från var och en kring årets semester – hemester. Många olika tips kommer upp med fokus på platser i vår närhet. Bland annat hängmattan, vandringsleder, klippor, cykling och svamplockning. Vi har mycket i vår närhet som kan berika vår ledighet.
2.	Godkännande av dagordning, inklusive anmälan av övriga frågor Dagordningen godkändes, under övriga frågor tar vi upp information om kommande tvärsamråd.

3.	<p>Föregående mötesanteckningar Vi gick igenom anteckningarna tillsammans – inga synpunkter.</p>
4.	<p>Fördjupning Bris Fokus är på presentation av Bris årsrapport 2020.</p> <p>Pandemin har tveklöst inneburit samhällsförändringar som påverkat barns vardag och som inneburit påfrestningar för många. Det har särskilt drabbat barn som redan innan pandemin befann sig i en utsatt situation. Bris presenterade vid mötet Bris årsrapport "Första året med pandemin – om barns mående och utsatthet". Rapporten baseras på 31 497 kurativa samtal med barn under 2020 och lutar sig mot aktuell forskning och rapporter om hur pandemin har påverkat barns mående och utsatthet i hemmet under året.</p> <p>I Bris stödverksamhet har pandemin gjort tydliga avtryck. Samtal om familjekonflikter, våld och ångest har eskalerat till Bris under året. Det är uppenbart att många barns välbefinnande påverkats negativt av förändringar inom skolan, av begränsade sociala kontakter och aktiviteter, av ökade konflikter och påfrestningar i hemmet och av att vuxna i barns närhet själva drabbats av pandemins konsekvenser. Samtidigt som isoleringen i samhället har ökat och insynen i familjer har minskat har riskfaktorer för att barn ska fara illa ökat.</p> <p>bris ar 2020 webb low1.pdf</p> <p><i>Reflektioner från samrådsdeltagarna</i> Tre delar är extra viktiga, att säkerställa barns delaktighet, barns rätt till utbildning och barns rätt till fritid. Intressant att se hur det ser ut i andra länder i Europa som har stängt ned hårdare. Kommer komma fler studier och referenserna i årsrapporten kan vara intressant att läsa vidare i. Spännande, mycket av detta ser Tjejjouren också och att över hälften som sökt stöd inte var nöjda med bemötandet. Rekommendationerna är viktigt att tänka in. För många har stora delar av livet satts på paus. Viktigt att sprida vidare. Mycket som tas upp angränsar till Maskrosbarns målgrupp, vi behöver ha beredskap för att kunna ta emot det stöd som de behöver. Tragiskt men bekräftande om måendet, inte bra att bemötandet och tilltron till vuxna och samhället naggas i kanten. Vi behöver hitta en bred palett av stöd Dessa fördjupningar är så värdefulla för att kunna gå in mer på viktiga delar som samrådets organisationer har så mycket kompetens inom.</p>

5.	<p>Nuläge i organisationerna</p> <p>Bris</p> <p><i>Lägesbild nattöppet</i></p> <p>From 15 mars har Bris stödverksamhet öppet dygnet runt och vi har sett ett stort tryck från första dagen. Under första månaden hade Bris 1507 kurativa samtal med barn mellan kl:21–06. Barn har, precis som under dagen, behov av att prata om allt möjligt på kvällen/natten. Men mot kvällarna/nätterna har samtalen tydligare handlat om barnets dåliga mående, om ångest och självdestruktivitet. Samtal om självmordstankar och om att inte vilja leva varit betydligt vanligare nattetid. Under första månaden med nattöppet har 15 % av samtalen kväll/natt berört temat, jämfört med 8 % i snitt när Bris hade öppet fram till 21. Barn kan alltid höra av sig igen på dagen eller boka in uppföljande samtal med en kurator.</p> <p><i>Nya arbetsmaterial</i></p> <p>Bris har tagit fram två nya arbetsmaterial, ett om hedersrelaterat våld och förtryck och ett om trygghet i skolan. Båda materialen utgår från barns egna berättelser. Materialet om heder, som riktar sig till vuxna inom förskola och skola, belyser barnets rätt till frihet från alla former av våld. Materialet kan användas som vägledning i hur en kan se, möta och hjälpa barn som utsätts för detta. hederskultur_final.pdf (bris.se)</p> <p>Det andra materialet handlar om barnets rätt till trygghet i skolan och riktar sig till vuxna inom skola, elevhälsa eller som är beslutsfattare inom skolan eller politiken. Materialet ger kunskap om barnets rättigheter i skolan och innehåller samtalsfrågor för diskussion om hur en trygg skola kan skapas, fri från mobbning. bris_mobbning_uppslag.pdf</p> <p><i>Bris mottagningar</i></p> <p>Arbetet inför öppnandet i Göteborg till hösten pågår för fullt. Bris mottagningar är ett lokalt, fördjupat och individuellt anpassat stöd till barn och unga. Genom mottagningarna får fler barn möjlighet till direkt och nära stöd från Bris. Inom ramarna för Bris mottagningar ryms också ett fortsatt arbete för de vuxna i barnets närhet och med professionella samverkansparter.</p> <p><i>En sammanhållen god och nära vård för barn och unga</i></p> <p>Barn är experter på sina egna liv och har rätt att komma till tals i frågor som rör dem. 700 barn, däribland barn från två skolor i Göteborg, har bidragit med erfarenheter, kunskap och förslag till utredningen "En sammanhållen god och nära vård för barn och unga" (SOU 2019:05). I arbetet med den statliga utredningen har Bris och utredningen samarbetat för att möjliggöra för barn själva att komma till tals och berätta om sina</p>
----	--

egna erfarenheter, idéer och förslag på förbättringar. Den 4 maj lämnades delbetänkandet in till Lena Hallengren. [Börja med barnen! Sammanhållen god och nära vård för barn och unga - Regeringen.se](#)

Fryshuset

Fryshuset Göteborg (som ansvarar för Stiftelsen Fryshusets verksamhet i hela Västra Götaland) arbetar inom i huvudsak tre olika områden: arbete/entreprenörskap, sociala frågor och kultur/fritid. Detta innebär att vi är ständigt sektoröverskridande och fångar upp unga genom en viss typ av verksamhet, för att sedan kunna lotsa dem vidare till annat som blir mer relevant under tiden de växer som individer. Aktuellt just nu är en större satsning för att öka ungas möjligheter att få jobb. De får personligt stöd i både cv-skrivande och hur de presenterar sig själva, de får hjälp med att hitta både lediga jobb och potentiella arbetsgivare och de får möjlighet att utvecklas genom att kunna starta upp och driva egna mindre projekt hos oss.

Under pandemiåret har vi inlett en utveckling där vi kombinerar våra tematiska dialoggrupper med fysisk aktivitet. Det kan till exempel handla om att unga tjejer i ett självstärkande gruppsammanhang inleder sina träffar med ett fysiskt pass med yoga eller thaiboxning. Detta har visat sig framgångsrikt på flera sätt. Utöver ett förbättrat mående både fysiskt och psykiskt, leder det bland annat till att gruppens gemensamma utvecklingsprocess får extra fart, att känslan av sammanhang ökar och att de efterföljande samtalen snabbare hamnar på ett djupare och mera förtroligt plan.

Inom vår öppna verksamhet, Öppet Fryshus, planerar vi i sommar att på liknande sätt introducera miniworkshops kring samhällsnormer, jämställdhet med mera i anslutning till våra löpande aktiviteter som dans, konst, skate och musikproduktion. Genom att kombinera våra interna kompetenser, ser vi att vi kan möta och fånga upp de ungas olika behov på fler och bredare sätt.

Tjejjouren Väst

Just nu sker flera saker i föreningen. Vi har blivit en regional jour och finns tillgängliga för alla kommuner och stödsökande i hela VGR på samma villkor. Därför har vi påbörjat vårt utbildningskoncept som ska lanseras till hösten, det består av både föreläsningar och en lärplattform. Ämnena kommer att expanderas efter hand, men just nu har vi en föreläsning om Unga & internet, med fokus på klimatet online, hur de har det online och vad de gör där, samt hur en pratar med sitt barn/sin ungdom om dessa

saker. Den första digitala kursen kommer vara på temat Våld, med fokus på ungas våldsutsatthet samt hur de utsätter. Lilla Edet är vår testkommun och ska hjälpa oss genom att vara bollplank och utvärdera föreläsningarna, deras vårdnadshavare i kommunen är de som ska få ta del av dem och det kommer även finnas möjlighet för dem att ställa frågor som vi besvarar i insatsens tredje och sista del.

Vårt nya koncept Digital Storasyster, en längre samtalskontakt på 10 veckor mellan samma stödsökande och samma volontär som fortsatt är helt anonymt och online likt vår vanliga chatt, är inne på sista veckorna. Hittills har allt gått väldigt bra, volontärerna har haft fina samtal och kommit ordentligt på djupet med stödsökande under dessa veckor. Detta ska utvärderas och sedan hoppas vi kunna köra Digital Storasyster löpande under hösten, trycket från stödsökande har varit högt!

Vår enkätundersökning Hur har du det? med 1600 respondenter i VGR är nu live och finns på vår hemsida: [Klicka här!](#) I stora drag visar den en alarmerande försämring av målgruppens mående, över 80% har upplevt en försämring senaste året. Dessutom är det bara 17% som inte upplever stress, oro eller ångest och cirka 1/3 säger att de mår ganska dåligt eller jättedåligt.

Snart kommer sommaren som är en extra utsatt tid för våra unga, vi har sökt extra medel till att kunna genomföra riktade insatser under ledigheten. Vi vill uppmana till att prata med unga, fråga hur de mår och försöka involvera dem i olika aktiviteter. Eftersom skolan är stängd och många aktiviteter pausade blir de unga mer sårbara för sin förövare (kan vara inom familjen eller partner) och har svårare att hitta andningshål samt tillfällen att be om hjälp. Detta förvärras av pandemin.

Maskrosbarn

Nu ligger en kortare digital elevföreläsning ute för nedladdning. Tanken är att lärare eller andra som arbetar med ungdomar mellan 13–19 år kan ladda ner och spela föreläsningen för ungdomarna. Ni hittar den här: <https://maskrosbarn.org/digital-kostnadsfri-elevforelasning/>

Vi planerar nu för sommaraktiviteterna och att kunna ta emot barn i aktiviteter under stor del av sommaren.

Just nu mycket arbete i organisationen kring Barnrättskommittén och Lex Lilla Hjärtat

Grundverksamheten med stöd fortsätter med vissa Covid-anpassningar. Nya ungdomar välkomnas in i ungdomsgården löpande.

Rädda Barnen

Tilläggsrapporteringen till FN:s barnrättskommitté är igång. Unicef håller ihop processen och organisationer från runt om i Sverige skriver tilläggsrapporten tillsammans. Rädda Barnen är en av många organisationer som deltar i detta arbete.

Rädda Barnen håller på att utbilda personal och medlemsrörelsen i Team up, en metod som bygger på strukturerad lek. Fokus är i första hand på barn i migration, men metoden kan även användas till andra grupper av barn.

Efter ett avbrott på grund av Corona startar vi upp verksamheter igen för barn på skyddade boenden och familjehemsplacerade barn.

Använd gärna vårt material Stopp! Min kropp! Stopp! Min kropp! är en vägledning för föräldrar och andra viktiga vuxna med tips och råd om hur man kan prata med barn i olika åldrar om kroppen, gränser och sexuella övergrepp. Det finns även ett skolmaterial som vänder sig till barn i 7–9 års åldern.

We & Sports

We & Sports stärker ännu fler idrottare, tränare och närstående genom individuella samtal

Under våren har We & Sports team utvidgats och vi har möjlighet att ta emot fler som på individuell nivå vill stärka sin mentala hälsa. We & Sports samtal är till för dig som till exempel har utmaningar med prestationsångest, mat, sömn, oro, stress eller vill förbereda dig för en stor uppgift. Vi har möjlighet att ta emot samtal digitalt och kan på så sätt vara ett stöd oavsett vart i landet du bor.

Teamcamps med fokus mental hälsa för ungdomar

We & Sports Club bedriver varje år camper för ungdomar 12–15 år med fokus på att öka kunskap och ge verktyg för mental hälsa, erbjuda träning med rörelseglädje i fokus och sociala aktiviteter för ökad sammanhållning. I år har vi omarbetat vårt koncept med anledning av Covid-19 och de samhällsutmaningar som råder. Istället för att bjuda in till en stor ungdomscamp med deltagare från hela landet och olika idrotter har upplägget anpassats till rådande restriktioner och vi vänder oss till träningsgrupper som till vardags ändå tränar tillsammans. Våra nya så kallade TeamCamps innebär en halvdag med alla tre moment (mental, fysiskt och socialt) inkluderade. Intresset har varit jättestort och alla pass/minicamps blev snabbt uppbokade.

6.	<p>Psykisk hälsa – Suicidprevention</p> <p>Agneta Eriksson och Lars Paulsson från avdelning social hållbarhet presenterar arbetet med psykisk hälsa och suicidprevention med fokus på det regionala uppdraget (se bifogad presentation).</p> <p>Uppdraget att arbeta med psykisk hälsa och suicidprevention har ett befolkningsperspektiv med fokus på främjande och förebyggande insatser. Utgångspunkten är psykiskt välbefinnande snarare än psykisk ohälsa och suicidpreventiva insatser kan inrymmas i samma uppdrag.</p> <p>Frågan är komplex och många aktörer behöver samverka. Arbetet sker både på lokal, regional och nationell nivå och det civila samhället är en viktig aktör på samtliga nivåer.</p> <p>Psykisk hälsa och suicidprevention är ett av beredningen för folkhälsa och social hållbarhets prioriterade områden.</p> <p><i>Handlingsplan för suicidprevention i Västra Götaland 2020 – 2025</i> är en gemensam grund för kommunernas och regionens suicidpreventiva arbete. Syftet med handlingsplanen är att med suicidpreventiva åtgärder minska antalet suicid och suicidförsök i Västra Götaland.</p> <p>Prioriterade aktiviteter för arbetet är bland annat höjd kunskapsnivå och att tillvarata civilsamhällets kompetens och engagemang.</p> <p>Läs mer på: Psykisk hälsa och suicidprevention - Västra Götalandsregionen (vgregion.se)</p> <p>Samrådet fortsätter med diskussioner, reflektioner och frågor kring dessa punkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vad har presentationen väckt för tankar hos er? • Hur har ni diskuterat psykisk hälsa och suicidprevention i er förening/organisation? <p>Det hänger samman med Bris dragnings och vi behöver vara ödmjuka och öppna för hur vi kan jobba vidare tillsammans</p> <p>Handlingsplanen är intressant och att vi som organisationer också kan arbeta utifrån den. Det finns en rekommendation att handlingsplaner ska tas lokalt. Bara genom att känna till arbetet kan vi hitta sätt att sprida till våra lokalföreningar. I det lokala arbetet behövs ett samarbete med det civila samhällets engagemang och möjligheter. Finns det en medvetenhet hos kommunerna att de borde kontakta det civila samhällets organisationer?</p>

	<p>I folkhälsoarbetet är det mycket samarbete med det civila samhället men troligtvis finns inte alltid medvetenheten om vilka föreningar som finns. Det har anställts en länssamordnare som ska vara en resurs för VGR och kommunerna, uppdraget är att ta fram en struktur för det suicidpreventiva arbetet i Västra Götaland.</p> <p>Agneta och Lars påtalar för länssamordnaren att mer uppmärksamma kommunerna på att identifiera samarbetsaktörer och ta vara på det civila samhällets spetskompetens när det gäller att ta fram lokala handlingsplaner för suicidprevention.</p> <p>Sprid gärna att organisationerna i samråd barnrätt finns och är intresserade av att samverka.</p> <p>Ofta beskrivs det i olika sammanhang att det civila samhället är så viktigt, engagemanget lyfts fram men kompetensen och kunskapen som vi besitter behöver tas tillvara på ett bättre sätt.</p> <p>Flera håller med om bilden av att det är civila samhällets engagemang som ofta lyfts fram och att det är eldsjälarna som driver arbetet i organisationerna. Kanske behöver organisationerna arbeta mer tillsammans. Nysta nämns, där flera organisationer gått ihop för att ta fram förslag på hur vi kan få ett bättre samhälle efter Corona, och hur civilsamhället kan bidra till det.</p> <p>Viktigt att vi ser att även om vi har bra strukturer och kunskap för det vi arbetar med är vi ännu bättre tillsammans, då har vi ännu mer kompetens. Det är också viktigt att vi har möjlighet till påtryckning, samverkan och även en fristående roll att ifrågasätta.</p> <p>En av avsikterna med våra samråd är att vi ska tala om vad vi gör och även vara med och påverka.</p> <p>Bra att lyfta upp den kunskap som våra organisationer har och se till att vi har ett bra samarbete.</p> <p>Samrådets deltagare är välkomna att höra av sig till Agneta och Lars om det finns fler tankar och reflektioner efter idag, kontaktpuppgifter finns i presentationen som bifogas.</p>
7.	<p>Mål för social hållbarhet 2030</p> <p>Fredrik från avdelning social hållbarhet informerade om "Mål för social hållbarhet 2030 för Västra Götalandsregionen och de verksamheter som finansieras av Västra Götalandsregionen". Målen antogs av Regionfullmäktige den 13 april 2021. Tre mål är prioriterade och till dem finns delmål:</p>

1. God hälsa & välbefinnande

- Främja hälsosam uppväxt och fullföljda studier
- Främja psykisk hälsa och förebygga suicid
- Främja hälsosamt åldrande och motverka ofrivillig ensamhet
- Främja goda levnadsvanor och hållbart arbetsliv

2. Jämlikhet & lika rättigheter

- Främja god kunskap om jämlikhet och mänskliga rättigheter
- Identifiera och analysera orättfärdiga skillnader
- Främja tillgänglig och inkluderande verksamhet

3. Tillit, trygghet & delaktighet

- Främja ansvarstagande och transparent organisation
- Främja frihet från våld, hot, kränkningar och tvång
- Främja medskapande och dialog

Framtagandet av målen startade år 2019 och samråden var bland de första aktörerna att vara delaktiga och samråd barnrätt lämnade inspel på en workshop den 5/12.

Samtliga av samråden lyfte ökad kunskap om rättigheter. Samråd barnrätt lyfte också dessa exempel på utmaningar:

- Rutinfrågor om våld och sexuella övergrepp till barn, barn måste få berätta och bli lyssnade till
- Psykisk ohälsa hos barn behöver uppmärksammas särskilt
- Växande problem fler hemlösa barnfamiljer, där barn far illa
- Ensamkommande som fyller 18 far illa och civila samhället tvingas ta stort ansvar

Förslagen på mål för social hållbarhet skickades 2020 ut på en remissrunda där bland annat organisationerna i samråden deltog. 40 remissvar kom in, varav 32 från VGR:s nämnder och styrelser och 8 från samråden. Från samråd barnrätt kom remissvar in från Bris, Rädda barnen, Maskrosbarn och Tjejjouren Väst. Samtliga remissinstanser ställde sig bakom innehållet och förslaget. Största delen av inkomna synpunkter handlar om genomförandet

Dagens punkt är endast en information om nuläget och förhoppningen är att samråden även framöver vill vara delaktiga i hur genomförandet av målen ska ske.

Samrådet är positiva till en fortsatt dialog under hösten och menar bland annat att närheten till målgruppen, i och med att de är många som jobbar nära målgruppen, är en ypperlig ingång.

	<p>Det lyfts också att det är viktigt att samråden följer den här processen, kollegorna är också bra på att återkoppla vad som faktiskt händer, det gjorde det lättare att exempelvis svara på remissen.</p>
8.	<p>Information från beredningen för mänskliga rättigheter På beredningens möte den 27 april var bland annat slutlig utvärdering av VGR:s handlingsplan för mänskliga rättigheter 2017–2020 och uppföljning av beredningen för mänskliga rättigheters samråd 2020 med på dagordningen. Mer information se anteckningar från beredningens sammanträden som finns på hemsidan: Beredningen för mänskliga rättigheter</p>
9.	<p>Övriga frågor Tvärsamrådet den 29/9 Programmet kommer innan sommaren. Temat är Demokratin 100 år, för vem? Programmet innebär att samråden får möjlighet att problematisera utifrån sina perspektiv och deltagande i samråden, har någon tankar så finns det möjlighet att påverka programmet, föreläsare eller andra tankar hör av er till Liselott.</p>
10.	<p>Är det några frågor från dagens möte som ska lyftas vidare till beredningen för mänskliga rättigheter? Nej</p>
11.	<p>Ämnen/frågor till framtida samrådsmöten Finns det några tankar från samrådsdeltagarna kring något tema, ämne eller fråga som vi kan ta upp vid kommande samrådsmöten? Förslag som kom upp: Barnrättskommitténs arbete, våld i nära relationer och barnrättsperspektiv. Bra med någon fördjupande del när någon viktig rapport har släppts Hör av er till Liselott emellan samrådsträffarna ifall det finns förslag och önskemål.</p>
12.	<p>Utcheckning, reflektion över dagens möte -Väldigt bra dag mycket action, kul med fler som kommer och pratar och spännande att höra om era andra verksamheter och i dag fördjupningen av Bris, mycket med PEPP har antecknat mest hela tiden. -Instämmer ett bra och utvecklande möte. -Håller med känns som att vi gått igenom mycket och antecknat mycket, en bra torsdag.</p>

-Bra möte en styrka att vi är många som ser, vi ser också samma saker, kan bygga en bild ihop, stärkande i det här forumet.
 -Håller med, ett jättefint och givande sammanhang vi kompletterar varandra, tack för ett givande och innehållsrikt möte.
 -Bra att ni tar plats, det är så viktigt att använda det civila samhället.

Nästkommande möten

2021-09-20 13–16

2021-09-29 Tvärsamråd 09:45 – 16:00

2021-11-10 13–16

Sammankallande

Beredningen för mänskliga rättigheter

Västra Götalandsregionen

Kontaktperson

Liselott Johansson

Avdelning social hållbarhet

liselott.m.johansson@vgregion.se

070–2077800